

Concept verslag COVM-vergadering van 6 april 2017.

1. Opening en mededelingen

Voorzitter de heer Van der Maat heet eenieder welkom en in het bijzonder mevrouw Ramaekers, wethouder gemeente Veldhoven, omdat het haar laatste vergadering is. Mevrouw Ramaekers ruilt haar functie als wethouder van de gemeente Veldhoven in en wordt burgemeester van de gemeente Gulpen. Voorzitter bedankt mevrouw Ramaekers voor haar jarenlange lidmaatschap.

Voorzitter heet ook welkom de heer Van Geel van de Uitvoeringstafel Eindhoven Airport.

Secretaris geeft aan dat de COVM-Eindhoven is opgericht onder de oude Luchtvaartwet waarbij de 35Ke contour leidend was welke gemeenten en omwonenden lid konden zijn van de commissie. In de huidige Wet luchtvaart is bepaald dat niet de 35Ke contour, maar het veel ruimere obstakelbeheergebied leidend is. Concreet betekent dit dat de gemeenten Son en Breugel, Sint Oedenrode en Bladel als nieuw lid uitgenodigd gaan worden. [ACTIEPUNT]

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Inspraak door de heer Van den Brink (bewoners Eindhoven Noord) en de heer Beemer (auditteam)

De heer Van den Brink spreekt namens de bewoners van Eindhoven Noord, een deel van Eindhoven met 75.000 inwoners. Vanuit de buurtmonitor, een jaarlijkse enquête vanuit de gemeente, blijkt dat er sprake is van overmatig overlast vanuit de snelweg, het spoor, aqua Best en het vliegverkeer. Door de baanspreiding van het vliegverkeer is vanaf 2016 een groei in het aantal vliegbewegingen boven Eindhoven Noord. Wat daarbij opvalt is dat er met name over Eindhoven Noord wordt gevlogen bij perioden met mooi weer. De baanspreiding vindt blijkbaar niet egaal verspreid over het jaar plaats. Het verzoek is om niet alleen te kijken naar spreiding van de vluchten, maar ook spreiding van de 'mooi weer dagen'.

Mevrouw Van de Loo geeft aan dat een dergelijk overlast ook in de gemeente Best wordt ervaren en is benieuwd hoe gereageerd kan worden op de suggesties van de heer Van den Brink.

Majoor De Pee erkent dat bij de introductie van het baan spreiden niet is stilgestaan bij de relatie met de zogeheten 'mooi weer dagen'. Vliegveiligheid is een overweging bij het gebruik van de baankeuze, het weer kan een tweede laag zijn bij de overwegingen om te kiezen voor een baan.

Majoor De Pee ziet mogelijkheden om dit mee te nemen in het overleg met omwonenden. De heer Van den Brink reageert met de opmerking dat het MER geen rekening houdt met de 'mooi weer dagen', maar ook niet met cumulatie van geluid. Het MER zou breder ingezet moeten worden waarbij alle aspecten van overlast meegewogen moet worden. Het MER schiet hierin te kort. Mevrouw Sjouw legt de relatie met de zorg, waarbij wel integraal gekeken wordt naar alle aspecten. Dit zou voor I&M en Defensie een voorbeeld moeten zijn. Voorzitter stelt voor om dit onderwerp af te sluiten, maar na afloop van de vergadering te bekijken wat met deze suggesties gedaan kan worden. Kolonel Boekholt wil dit onderwerp concreet in een werkgroep op de agenda zetten. [ACTIEPUNT]

De heer Beemer geeft aan dat de auditcommissie soms het gevoel heeft in het luchtledige te zitten. De auditcommissie is in december 2014 opgericht, in 2016 heeft een audit plaatsgevonden van de meldingenprocedure waarbij een aantal vragen zijn gesteld om meer te komen tot kwalitatieve aspecten. Ook zijn een aantal aanbevelingen gedaan omtrent de communicatie binnen de COVM. Eind 2016 zou dit op de agenda van de COVM komen, maar pas tijdens de volgende vergadering bleek dat dit niet behandeld was. Ook een mail gestuurd naar de voorzitter van de Uitvoeringstafel Eindhoven Airport en van de COVM, maar beiden tevergeefs. In de tussentijd wel goede gesprekken gevoerd met de nieuwe commandant Kolonel Boekholt en met de heer Verhoeven van de gemeente Eindhoven. Ter voorbereiding aan deze vergadering had de auditcommissie pas erg laat de beschikking over de agenda en de notulen. De heer Beemer vraagt of de COVM waarde hecht aan het auditteam en zo ja, dan graag afspraken maken over hoe met elkaar om te gaan en wanneer het auditteam antwoorden krijgt om verdere stappen te kunnen maken. Tenslotte geeft de heer Beemer een aantal aanbevelingen; zet de vergaderstukken in een vroeg stadium op de website, maak tijdig bekend waar en wanneer de volgende vergadering plaatsvindt, zorg voor uitrijdkaartjes voor de parkeergarage, zorg dat de site samenopdehoogte.nl makkelijk te vinden is en zet op de ontwikkelingen na 2020 op de agenda.

Voorzitter is over een aantal zaken verrast en wil daarom binnen een maand in overleg met de heer Beemer om te komen tot een A4 waarop de aanbevelingen zijn verwoord om in de volgende COVM te bespreken. [ACTIEPUNT]

Voorzitter benadrukt dat de COVM behoefte heeft aan de auditcommissie.

4. Verslag van 8 september 2016 + actiepunten

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

De heer Verhoeven geeft aan dat de lijst met aanbevelingen is opgesteld. Dit punt is afgedaan. Er stond nog een vraag open vanuit de auditcommissie betreffende punten die buiten de scope van deze commissie vallen; hoe moet daarmee omgegaan worden? Dit komt aan de orde bij agendapunt 8 en is daarmee afgedaan.

Actiepunt betreffende communicatie staat op de agenda en is daarmee afgedaan.

5. Ingekomen en uitgegane stukken

Secretaris benoemd drie binnengekomen stukken omdat deze niet terugkomen op de agenda; Er is een brief ontvangen van de provincie Noord-Brabant betreffende het voorzitterschap van de COVM'en in deze provincie, maar dit heeft geen betrekking op de COVM-Eindhoven. Verder zijn 2 brieven ontvangen van de Dorpsraad Wintelre. Eén van deze brief is in afschrift gestuurd aan de COVM-Eindhoven en betreft een brief aan de voorzitter van de Uitvoeringstafel Eindhoven Airport. De tweede brief heeft betrekking op de uitbreiding van het naastgelegen composteerbedrijf Bierings. Deze brief is ter kennisneming aangenomen, de COVM-Eindhoven heeft hier verder geen rol in.

6. Advies evaluatie route 1b & Stichting Leefbaarheid i.o.

Voorzitter nodigt de heer Van Geel aan om aan te schuiven aan tafel voor het geval er vragen zijn aan de Uitvoeringstafel Eindhoven Airport. Het stuk is geagendeerd ter kennisneming en valt geheel onder het mandaat van de Uitvoeringstafel Eindhoven Airport.

Mevrouw Van Waasdijk geeft namens de heer Meijs, voorzitter van de subwerkgroep, een toelichting op de evaluatie van route 1b. Van belang is om te noemen dat niet alleen is gekeken naar route 1b, maar ook naar andere hinderbeperkende maatregelen; de route rechtstreeks over België ter ontlasting van route 1b, de verdere optimalisatie van de corridors en de nieuwe werkwijze van de luchtverkeersleiding met betrekking tot baanspreiding. Uitgangspunt was dat het maatregelen zijn welke binnen het huidige luchthavenbesluit realiseerbaar zijn. Uit een analyse door de NLR is gebleken dat bij gebruik van route 1b de vliegtuigen vaak de 'binnenbocht' nemen. Hierdoor kunnen inwoners van Wintelre meer overlast ondervinden dan waarvan wordt uitgegaan. Voorgesteld wordt om te zorgen dat vliegtuigen de nominale route nemen in plaats van de 'binnenbocht' en dit te monitoren. Bij het gebruik van de rechtstreekse route over België is uit berekeningen gebleken dat hierdoor al in 2018 de geluidscontour overschreden zal worden. Deze maatregel is niet uitvoerbaar zonder uitvoering overleg in de regio. Ook is gebleken dat deze maatregel niet zal zorgen voor vermindering van ernstig gehinderden in Wintelre, maar wel zal zorgen voor meer ernstig gehinderden in de gemeenten Duizel, Hapert en Overloon. Met betrekking tot de corridors is gebleken dat de spreiding van de routes ten noorden van de luchthaven geconcentreerder plaatsvindt dan waar in de MER vanuit is gegaan. Dit betekent minder ernstig gehinderden dan waar in de MER vanuit is gegaan. Ten zuiden van de luchthaven zou meer geconcentreerd gevlogen kunnen worden op de route naar het zuidoosten, tussen Eersel en Steensel. Hier zal rekening mee worden gehouden. Met betrekking tot de baanspreiding is de luchtverkeersleiding met een nieuwe werkwijze begonnen om vluchten nog meer te kunnen spreiden om zodoende te komen tot de uitgangspunten vanuit de MER. Het resultaat is dat de lengte van de nacht aan de zuidzijde van

luchthaven is toegenomen zonder dat de lengte van de nacht aan de noordzijde van de luchthaven op ernstige wijze is ingekort. De subwerkgroep adviseert om deze nieuwe werkwijze te formaliseren.

De heer Van Geel vult aan dat omwonenden kijken naar de integraliteit van overlast en niet vanuit allerlei structuren zoals bedacht door de overheid. Het verschil tussen de COVM en de Uitvoeringstafel Eindhoven Airport is in theorie bekend, maar wordt niet als zodanig ervaren door omwonenden. Risico is dat bij overheidsinstellingen vaak veel aandacht is voor beleid, maar minder aandacht voor de uitvoering van dit beleid. De heer Van Geel merkt verder op dat de uitvoering van maatregelen niet eindig is. Zo zouden de effecten vanuit innovatieve ideeën pas over jaren merkbaar kunnen zijn. De wrijvingswarmte welke ontstaat tussen de COVM en de Uitvoeringstafel Eindhoven Airport zo beperkt mogelijk moet blijven.

Mevrouw De Beus vraagt of hier nu sprake is van een eindconclusie, omdat tijdens een recentelijke presentatie werd aangegeven dat dit een tussenfase zou zijn. De heer Van Geel antwoordt dat het fasegewijs is opgebouwd. In eerste instantie wordt gekeken naar de zogeheten 'quick wins', zoals de route 1b, maar er wordt ook gekeken naar het monitoren van alle effecten waarbij gesproken kan worden over een tussenfase. Dit zou weer kunnen leiden tot aangepaste voorstellen.

Mevrouw De Loo zou graag een relatie willen zien tussen het geluid vanuit het vliegverkeer en het geluid vanuit de grondgebonden activiteiten op de luchthaven. Worden ook nog andere stappen ondernomen om bij omwonenden ideeën op te halen voor de korte termijn oplossingen. Mevrouw Van Waasdijk geeft aan dat het aspect grondgebonden geluid niet in de subwerkgroep is meegenomen. Hierbij wordt alleen gekeken naar de vliegroutes en het geluid van het vliegverkeer in de lucht. Ideeën vanuit omwonenden om 'quick wins' te behalen kunnen uiteraard altijd beoordeeld worden en zijn meer dan welkom.

Kolonel Boekholt- O'Sullivan vermeldt dat op de militaire vliegbasis momenteel een nieuwe proefdraaifaciliteit wordt gebouwd. Deze nieuwe faciliteit bestaat uit een platform met aan twee zijden een aarden omwalling en aan de andere zijde een halfopen gebouw waar een vliegtuig in kan staan. Het nieuwe platform wordt pas gebruikt als het halfopen gebouw is gebouwd. Dit zal naar verwachting medio 2019 gereed zijn. Tot die tijd wordt gebruik gemaakt van de huidige proefdraaiplaats.

Mevrouw Sjouw mist de planning van de evaluatie van route 1b. Mevrouw Van Waasdijk antwoordt dat, vooruitlopend op het besluit van de minister, de maatregelen al uitvoerbaar worden gemaakt. De verwachting is om nog in dit kwartaal een aantal maatregelen te effectueren, zodat dit eind 3^e kwartaal en eind 4^e kwartaal geëvalueerd kan worden. Mevrouw De Loo geeft aan dat een grondwal wellicht ook zou kunnen helpen tegen het bandenlawaai van vliegtuigen. Daarnaast zou mevrouw De Loo het een goed idee vinden om ook de diverse bewonersorganisaties te bezoeken om daar ideeën en tips te halen. Voorzitter merkt op dat het onderwerp grondgebonden geluid buiten de kaders van dit agendapunt valt.

Mevrouw Van Waasdijk schetst in het kort de totstandkoming van de Stichting Leefbaarheid. De stichting bestaat uit 8 leden; 4 leden vanuit de donerende partijen en 4 leden vanuit de omwonenden, voorgedragen door de COVM. Onder dit bestuur komt een werkorganisatie te hangen bestaande uit ambtenaren en bestuurders van de regiogemeenten, zoals ook bij de werkgroep Leefbaarheid is toegepast. Daaronder ook een kernteam van 2 betaalde medewerkers. Zij gaan de dagelijkse werkzaamheden uitvoeren, zoals het beoordelen van projectaanvragen, het beheren van de website www.samenopdehoogte.nl en het voorbereiden van de geluidsrapportages. Voor de beginperiode van 2017 tot en met 2019 is een fonds beschikbaar van 880.000 euro. De kosten voor ondersteuning van de stichting wordt betaald door Eindhoven Airport en de regiogemeenten.

Voorzitter vult aan dat 4 bestuurszetels voor de Stichting Leefbaarheid beschikbaar gesteld zijn voor omwonenden van de luchthaven. Omwonenden kunnen zich via de secretaris van de COVM beschikbaar stellen voor deze bestuursfunctie. Mevrouw De Loo is blij te horen dat het fonds volledig beschikbaar is voor projecten en niet voor de oprichting en beheer van de stichting.

7. Evaluatie Beleidsnota Luchtvaart Noord-Brabant 2010

Voorzitter geeft aan dat de provincie Noord-Brabant haar beleidsnota Luchtvaart heeft geëvalueerd. In deze nota staat een korte passage over de COVM-Eindhoven, vandaar dat de voorzitter het passend vindt om deze passage hier onder de aandacht te brengen. In de evaluatie wordt voorgesteld om als alle COVM'en in Noord-Brabant een keer bijeen te komen. Ook is het onafhankelijk voorzitterschap geëvalueerd.

8. Stand van zaken Werkgroep Leefbaarheid

De heer Verhoeven geeft een update van 2 onderwerpen; De afronding van een aantal aanbevelingen vanuit de auditcommissie. Voor vrijwel alle aanbevelingen heeft de werkgroep positief geadviseerd om deze uit te voeren. Een aantal aanbevelingen is inmiddels ook al gerealiseerd. Een paar punten zijn nog niet uitgevoerd, of kunnen niet uitgevoerd worden. De heer Verhoeven zal het advies vanuit de Werkgroep terugkoppelen met de auditcommissie. Het 2^e onderwerp heeft betrekking op de analyse van de geluidmeetdata. In april 2016 heeft de eerste analyse plaatsgevonden, waarbij geconcludeerd was dat een aantal geluidspalen opnieuw ingeregeld moesten worden vanwege het wijzigen van omgevingsfactoren. Ook heeft de analyse inzichtelijk gemaakt dat de gemeten Lden- en Ke-waarden minimaal afwijken van de berekende Lden- en Ke-waarden. Het advies vanuit de werkgroep is om deze gegevens voor kennisneming aan te nemen, maar wel goed te blijven monitoren en vanaf 2017 opnieuw te monitoren.

9. Communicatie vanuit COVM verder vormgeven

Voorzitter vraagt of er zaken zijn te benoemen waar extra aandacht in de communicatie voor nodig is. Mevrouw De Loo geeft aan dat het goed zou zijn om de vele aanbevelingen welke voortkomen uit de werkgroepen, bepaalde trends uit de rapportages en voorziene oefeningen goed te communiceren. Mevrouw Sjouw pleit voor het gebruik van 1 website voor het communiceren van deze informatie, zodat dit eenduidiger plaatsvindt. Mevrouw De Loo vult aan dat het gebruik van de plaatselijk weekbladen een goed communicatiemiddel kan zijn, omdat deze weekbladen doorgaans goed gelezen worden door de doelgroep.

De heer Beemer (vanaf de publieke tribune) vraagt zich af of het een idee is om de bijeenkomsten van de Uitvoeringstafel Eindhoven Airport en de COVM juist te combineren; de bijeenkomst starten als Uitvoeringstafel Eindhoven Airport en vervolgens na een pauze door te gaan met de COVM. Voorzitter zal dit verder bespreken met de heer Van Geel van de Uitvoeringstafel Eindhoven Airport en met mevrouw Schreurs, die dit punt op de agenda heeft geplaatst. [ACTIEPUNT]

10. Rapportage geluidhinder 3^e en 4^e kwartaal 2016

Mevrouw De Loo is blij dat niet alleen het civiele verkeer, maar nu ook de militaire helikopters onderdeel uitmaken van de rapportage. Vaak wordt in de rapportage bij een analyse verwezen naar een tabel. Maar soms wordt in de rapportage juist een tabel opgenomen zonder een bijbehorende analyse. Hier vraagt mevrouw De Loo aandacht voor. Mevrouw Sjouw hoort vanuit haar omgeving dat juist niet meer zoveel wordt gemeld, omdat deze mensen het gevoel hebben dat ze uren achter de computer moeten zitten en zich liever bezig houden met andere dingen. Wat moet met dit signaal worden gedaan?

Kolonel Boekholt – O’Sullivan geeft aan dat het van belang is dat het opnemen van tabel betrekking heeft op feiten, maar bij het analyseren van deze tabellen vaak sprake is van een interpretatie. Defensie probeert daarom zoveel mogelijk te blijven bij de feiten en haar eigen mening achterwege te laten. Bij het meer toevoegen van analyses bij de tabellen, dient steeds de balans aanwezig te zijn tussen de feiten en de eigen interpretatie van deze feiten. Kolonel Boekholt- O’Sullivan zegt toe om te streven naar meer analyses in de rapportage, maar geen antwoord te hebben op de vraag hoe om te gaan met omwonenden die blijkbaar ‘meldingsmoe’ zijn. Wel kan Kolonel Boekholt- O’Sullivan iets met de suggestie van de inspreker de heer Van den Brink om de zonnige dagen mee te nemen in de baanspreiding.

11. Mededelingen commandant vliegbasis Eindhoven en directeur Eindhoven Airport

Kolonel Boekholt- O’Sullivan wil graag benadrukken dat de mensen op de vliegbasis Eindhoven zich zeer bewust zijn van het grondgebonden- en vlieggebonden geluid vanaf de vliegbasis. Dit komt wekelijks als gespreksonderwerp terug op de agenda.

12. Rondvraag

De heer De Jonge geeft aan dat veel wordt gesproken over de huidige overlast, maar dat er weinig aandacht is voor de overlast wat gaat ontstaan na 2019. Dit onderwerp wordt in de optiek van de heer De Jonge gemeden, terwijl hier juist een taak voor de COVM is gelegen. De heer De Jonge zou hiervoor in de volgende vergadering graag aandacht voor hebben. Voorzitter stelt voor om dit onderwerp voor de volgende vergadering te agenderen, maar vraagt zich af wat het doel is van dit agendapunt. Geconcludeerd wordt dat dit agendapunt zal gaan over het uitwisselen van informatie.

De heer Kopinga vult aan dat hij juist behoefte heeft aan de procedurestappen om groei na 2019 mogelijk te maken, zodat inzichtelijk wordt op welke momenten de COVM gevraagd- en ongevraagd adviezen kan geven.

Voorzitter bedankt eenieder voor aanwezigheid en bijdrage en sluit de vergadering.

CONCEPT

Actiepuntenlijst

Datum	Actiepunt	Actiepunthouder	Afgedaan / deadline
	Uitnodigen vertegenwoordiging Den Haag indien noodzakelijk/wenselijk vanuit COVM	Voorzitter	nvt
6-4-2017	Gemeenten Son en Breugel, Sint Oedenrode en Bladel uitnodigen om lid te worden.	Secretaris	
6-4-2017	In werkgroepverband suggesties van de heer Van den Brink beoordelen	Kolonel Boekholt	
6-4-2017	In overleg met de heer Beemer aanbevelingen verwoorden op A4	Voorzitter	
6-4-2017	Voorstel combineren overleg UEA en COVM bespreken met de heer Van Geel en mevrouw Schreurs	Voorzitter	

CONCEPT

Aanwezigheidslijst

COVM EINDHOVEN			6 april 2017	
			AANW.	VERONTSCH.
Dhr. C.A. van der Maat	GS Noord-Brabant	Voorzitter	✓	
Kolonel E.F. Boekholt - O'Sullivan	Commandant Vliegbasis Eindhoven	lid	✓	
n.b.	Commandant Vliegbasis Eindhoven	plv. lid		
Luitenant-Kolonel A.J.P. Hardenbol	Bureau Geluidhinder Luchtmachtstaf	lid	✓	
Luitenant J.A.J.M. Ermens	Bureau Geluidhinder Luchtmachtstaf	plv. lid		
Mw. M. Schreurs	Gemeente Eindhoven	lid		✓
Dhr. Ing. J. Verhoeven	Gemeente Eindhoven	plv. lid	✓	
Dhr. R. van Nistelrode	Omwonende Eindhoven	lid		
Dhr. ir. R. Bootsman	Omwonende Eindhoven	plv. lid		
Mw. N.H.C. Ramaekers	Gemeente Veldhoven	lid	✓	
Dhr. J. IJff	Gemeente Veldhoven	plv. lid		
Dhr. prof. dr. ir. W.J.M. de Jonge	Omwonende Veldhoven	lid	✓	
Dhr. prof. dr. ir. K. Kopinga	Omwonende Veldhoven	plv. lid	✓	
Mw. P. van de Loo	Gemeente Best	Lid	✓	
Dhr. M. van Schuppen	Gemeente Best	plv. lid		
Dhr. P. Pijnenburg	Omwonende Best	lid		✓
Dhr. S. Nuys	Omwonende Best	plv. lid		✓
Mw. L. Sjouw	Gemeente Eersel	lid	✓	
Dhr. F.F.M. van der Wiel	Gemeente Eersel	plv. lid	✓	
Mw. H.H.W.M. van Summeren	Omwonende Eersel	lid		✓
Mw. M.W.M. Veldman	Omwonende Eersel	plv. lid		
Dhr. F. van Hoof	Gemeente Oirschot	lid		✓
Dhr. D. van Schijndel	Gemeente Oirschot	plv. lid		
Mw. D. de Beus	Omwonende Oirschot	lid	✓	
Dhr. M. Visser	Milieuorganisaties	lid		✓
Dhr. L. van Sterkenburg	Directoraat-generaal Luchtvaart en Maritieme Zaken	Lid		
Mw. M. van Asten	Directoraat-generaal Luchtvaart en Maritieme Zaken	plv. lid		
Dhr. A.M.J. Liebrechts	Inspectoraat-generaal VROM	lid		
Dhr. W. Koster	Transavia	lid	✓	
Dhr. drs. J.E. Meijs	Directie Eindhoven Airport	lid		✓
Mw. M. Van Waasdijk	Directie Eindhoven Airport	plv. lid	✓	
Majoor M. de Pee	Luchtverkeersleiding	lid	✓	
n.b.	Luchtverkeersleiding	Plv. lid		
Majoor M.R. Tennekes	Vliegbasis Eindhoven	Adviseur C-Vlb EHV	✓	
Dhr. J. Dankers	Provincie Noord Brabant	Adviseur voorzitter	✓	
Dhr. S.J. Adriaansen	Ministerie van BZK	secretaris	✓	